

## **Wsparcie oferowane w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich i w Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (w tym planowane modyfikacje niektórych jego instrumentów)**

- załącznik do odpowiedzi MRiRW na interpelację nr 1347 Posła Sebastiana Kalety

### **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (przedłużony o 2021 i 2022 rok)**

#### ***I. Wprowadzenie nowego instrumentu - Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę***

W związku z sytuacją wywołaną inwazją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, 20 maja 2022 r., w wyniku starań grupy państw członkowskich w tym Polski, KE przedstawiła projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do szczególnych działań mających zapewnić nadzwyczajne tymczasowe wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Zaproponowana zmiana umożliwiła wdrożenie dodatkowego działania współfinansowanego z EFRROW, które pozwoliło państwom członkowskim na udzielanie wsparcia płynnościowego rolnikom i przedsiębiorstwom rolno-spożywczym dotkniętym znacznym wzrostem kosztów i nakładów. Na działanie to można było przeznaczyć niewykorzystane środki z funduszu EFRROW z lat 2021-2022 (nie więcej niż 5%). Zmienione przepisy zostały przyjęte 29 czerwca 2022 r. Na podstawie przyjętych przepisów w Polsce wprowadzono do PROW 2014-2020 dodatkowy instrument - M22 „Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę”. **Na realizację ww. wsparcia przeznaczono 155 mln EUR środków publicznych, w tym 98,6 mln EUR środków EFRROW.** Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę - był to jednorazowy, nadzwyczajny mechanizm, będący odpowiedzią na problemy z płynnością finansową zagrażającą ciągłości działalności rolniczej. Pomoc w ramach tego działania została skierowana do rolników, którzy zajmują się szczególnie wrażliwym rodzajem produkcji rolnej – produkcją świń. Wsparcie miało na celu zachowanie płynności finansowej w dłuższym okresie, a jego wysokość była zależna od skali produkcji w sposób skokowy (populacja beneficjentów została podzielona na kilka grup o podobnej wielkości produkcji i dla każdej grupy była przewidziana jednolita stawka na gospodarstwo, a nie na sztukę zwierzęcia). Producenty świń mogli aplikować o pomoc w ramach ww. instrumentu wsparcia od 18 stycznia do 7 lutego 2023 roku. W ramach tego działania złożono **34 661 wniosków** o przyznanie pomocy z czego do końca maja 2023 r. zrealizowano **płatności w wysokości 578 724 815 zł dla 30 137 beneficjentów**. Wsparcie miało charakter jednorazowy, bez możliwości powtórzenia w przyszłości.

#### ***II. Zmiany stawek wsparcia w instrumencie - Modernizacja gospodarstw rolnych - obszary a - d.***

W związku z toczącą się wojną w Ukrainie w Polsce odnotowano znaczny wzrost cen m. in. maszyn, urządzeń, materiałów budowlanych. Koniecznym zatem było podwyższenie kwoty pomocy w typie operacji „**Modernizacja gospodarstw rolnych**” w obszarach a-d:

- w ramach obszaru a z 900 tys. zł **do 1 mln zł**;
- w ramach obszarów b-c z 500 tys. zł **do 600 tys. zł**;
- w ramach obszaru d - z 200 tys. zł **do 250 tys. zł**.

Podwyższenie kwot wsparcia miało na celu uniknięcie konieczności ograniczania zakresu operacji (w związku ze wzrostem cen) i tym samym, częściowo zapobiegnie masowym rezygnacjom z realizacji operacji.

### ***III. Wprowadzenie nowego zakresu wsparcia - Modernizacja gospodarstw rolnych - obszar - f.***

Agresja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę jednoznacznie uświadomiła **jak ogromną rolę dla kraju ma bezpieczeństwo energetyczne**. Znaczenie mają nie tylko złoża surowców energetycznych, ale także dywersyfikacja źródeł ich zaopatrzenia. Coraz większy wpływ na gospodarkę mają odnawialne źródła energii, które nie tylko w Polsce rozwijają się z coraz większą dynamiką, a jej katalizatorem poza sytuacją za wschodnią granicą jest również polityka klimatyczna Unii Europejskiej. Wraz z rosnącym udziałem odnawialnych źródeł energii w systemie elektroenergetycznym konieczne jest również zwiększenie potencjału magazynowania energii elektrycznej i ciepła. Wdrożone w ramach PROW 2014-2020 operacje polegające na budowie instalacji odnawialnych źródeł energii wpisują się w założenia Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku oraz pakietu „Fit for 55”. Wobec powyższego **wprowadzono nowy obszar f „Zielona energia w gospodarstwie rolnym w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych”**. W obszarze tym realizowane są inwestycje w zakresie zakupu instalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego o zainstalowanej mocy elektrycznej **do 50 kW wraz z magazynami energii i systemami inteligentnego zarządzania energią oraz pompą ciepła**. Beneficjentem w przedmiotowym obszarze jest rolnik prowadzący działalność rolniczą w celach zarobkowych. Maksymalna wysokość pomocy nie będzie mogła przekroczyć **150 tys. zł**.

### ***IV. Aktualizacja wysokości standardowych stawek jednostkowych, w oparciu o aktualne ceny rynkowe - Działanie M05 / poddziałanie 5.1 Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof***

Zmiana polegała na aktualizacji wysokości standardowych stawek jednostkowych za wykonanie ogrodzenia w oparciu o aktualne ceny rynkowe. Aktualizacja cen jednostkowych budowy ogrodzenia została przeprowadzona w oparciu o powszechnie obowiązujący standard wykonywania kosztorysów, tj. Polski Standard Kosztorysowania Robót Budowlanych opracowany w SEKOCENBUD BCO 1/2022 (I kwartał 2022 r.) w katalogu 9832 A o tytule „Ogrodzenie z siatki (9832A)”.

Afrykański pomór świń (ASF) skutkuje bardzo dużymi stratami ekonomicznymi w przemyśle mięsnym oraz chowie i hodowli, spowodowanymi upadkami świń, kosztami likwidacji ognisk choroby, a także wstrzymaniem obrotu i eksportu świń, mięsa wieprzowego oraz produktów pozyskiwanych od świń. Dlatego istotne są działania mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby. Jedną z metod bioasekuracji jest grodzenie chlewni wraz z terenem niezbędnym do obsługi świń. Jednocześnie wzrost cen materiałów budowlanych (wysoki wskaźnik inflacji) wpłynęła na zmniejszenie zainteresowania producentów trzody chlewnej realizacją operacji w poddziałaniu 5.1. W celu efektywnego zapobiegania rozprzestrzenianiu się ASF **zwiększone zostały stawki na wykonanie grodzenia oraz bramy i furtki**, tak aby odpowiadały aktualnym cenom rynkowym.

## **Plan Strategiczny Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR)**

### ***I. Opracowanie i wdrożenie działania - I 10.2. - Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej***

Celem interwencji jest zmniejszenie presji działalności rolniczej na środowisko, poprzez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, właściwe zagospodarowanie odpadów i produktów ubocznych z rolnictwa oraz poprawę efektywności energetycznej.

Pomoc może być przyznana wyłącznie w przypadku, gdy realizacja inwestycji jest uzasadniona ekonomicznie w danym gospodarstwie, w tym pod względem kosztów oraz wytworzona energia (elektryczna, ciepła lub paliwa gazowe) zostanie wykorzystana na potrzeby własne gospodarstwa. Inwestycje w instalacje wytwarzające energię będą służyły **wyłącznie zaspokojeniu potrzeb własnych beneficjenta w zakresie energii**, a zdolności produkcyjne tych instalacji nie przekroczą ekwiwalentu

łącnego średniego rocznego zużycia energii termicznej i elektrycznej w danym gospodarstwie rolnym, łącznie z gospodarstwem domowym rolnika.

Zakres wsparcia obejmuje budowę lub zakup:

- nowych urządzeń do produkcji energii z biogazu rolniczego (elektryczna lub ciepło lub paliwo gazowe) do 50 kW z możliwością zainstalowania magazynu energii (obszar A), lub
- instalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego do 50 kW wraz z magazynami energii i systemami zarządzania energią lub z pompą ciepła - o ile będzie stanowiła integralną część instalacji produkującej energię z promieniowania słonecznego, koszty montażu instalacji ww. urządzeń do produkcji energii (obszar B), lub
- systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich służących produkcji rolnej takich jak budowa, przebudowa lub zakup w szczególności kotłów na biomasę, systemów odzyskiwania ciepła (np.: z mleka, z budynków inwentarskich, ściółki, gnojowicy), przeszkleń dachowych, oświetlenie LED, a także termomodernizacja budynków gospodarskich służących do produkcji rolnej (obszar C).

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi nie może przekroczyć:

- **1 500 000 zł** – obszar A i B, przy czym na inwestycje związane z obszarem B nie może przekroczyć **200 000 zł**
- **200 000 zł** – obszar C.

Maksymalna łączna zainstalowana moc urządzeń do produkcji energii (wybudowanych w ramach obszaru A lub B) nie może przekroczyć 50 kW.

Intensywność pomocy do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji. Beneficjent może skorzystać z obszaru A lub B, lub C. Maksymalna kwota pomocy łącznie na obszary A i C nie może przekroczyć 1 700 000 zł, a na obszary B i C 400 000 zł.

Obecnie trwa nabór wniosków o przyznanie pomocy **od 25 stycznia do 23 lutego 2024 r.** wyłącznie za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR.